GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIZGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II | ŠIBENIK, 12 JUNA 1934 | BROJ 96

Proslava oslobođenja Šibenika

Na današnji dan prije 13 godina u Šibenik je ušla oslobodilačka vojska. Poslije tri i po godine mučnog očekivanja, Šibenik je doživio sretan dan, oslobodivši se od tuđinskog jarma, i postavši sastavni dio Velike Jugoslavije. Trinaest godina dijeli nas od tog velikog događaja i kroz to vrijeme ideja Jugoslavenstva, gajena još za vrijeme tuđinskog ropstva, dobila je svoje puno značenje, i zauzela ono mjesto, za koje se kroz tolike godine, i po cijenu velikih žrtava, nastojalo da zauzme. Kroz taj period vrijemena u našem gradu radilo se i delalo u svim pravcima, a najviše u širenju moćne Jugoslovenske ideje. Građani Šibenika, Jugosloveni, radiće i nadalje u tom pravcu, znajući da napredak grada i njegova budućnost leži u širenju i dobrom i zdravom shvatanju Jugoslavenstva.

Kao uspomenu na taj veliki dan, Komanda Šibenika slavi svoju slavu, a građani Šibenika svojim prisustvom uveličaće tu lijepu svečanost. Naša dična vojska, danas poslije trinaest godina, proslaviće svoj veliki podvig oslobođenja Jugoslavenskog Šibenika, a građani će isticanjem zastava manifestovati svoju veliku ljubav prema svom Kralju i nedjeljivoj Jugoslaviji.

Živeo Kralj i Kraljevski Dom!
Živela velika Jugoslavija!

Izložba radova oduševljenog propagatora Jadrana — Čehoslovačkog slikara Ladje Erlicha

Ovih dana je otvorena u Pragu izložba radova poznatog čehoslovačkog slikara Ladja Erlicha. Slikar Ladja Erlich spada u onu grupu čehoslovačkih umjetnika, koji su se specijalizirali na motive iz Jugoslavije.

Ladja Erlich inspiraciju za svoje radove već preko deset godina crpe većinom iz Jugoslavije i to sa Jadrana, Bosne i Južne Srbije.

Iz njegovih radova izbija veliki temperamentum umjetnika, tehnička svježina, bogatstvo tonova i kolorita. On portretira prirodu. Njegove su slike vesele, radosne. One su dokumenti i savijesne studije stvarnosti, a u isto vrijeme i dokaz slikarske vještine, tehničkog savršenstva. Pogled na slike Ladje Erlicha pruža uvijek nova uživanja.

Izložba Ladje Erlicha je odlično posjećena. Ovaj umjetnik svojom izložbom vrši veliku propagandu za naše more u Čehoslovačko, te tu posjetu i zaslužuje.

Strahovito nevrijeme u Italiji

Nad sjevernom Italijom vladala je u četvrtak velika oluja sa tučom. Sve su se rijeke i jezera digla za nekoliko metara, a mjestimice došlo je do poplava. U nekim krajevima uništena je žetva za 90 %.

Tekstilna tvornica u Monzu nastradala je od vatre prouzročene gromom a šteta se računa preko 1000.000 lira.

Krvava tučnjava na Londonskoj fašističkoj skupštini

U Londonskoj Olimpia-Halli došlo je na fašističkoj skupštini uslijed govora sir Oswald Mosleya do demostracije i tučnjave. 1500 policajca, uspjelo je s teškom mukom tek kasno u noći uspostaviti mir. Konstatirano je pri tome, da je više stotina lako, 26 teže ranjenih i 23 čovjeka dospjelo je u zatvor.

Sir Oswald Mosley trebao je više od 2 ½ s. za govor koji je morao trajati 1 sat.

Borbu su započeli komunisti s crvenim zastavama, pjevajuć internacionalu i izazivajući crne košulje.

Demostracija je pobudila opću pozornost tim više što je u parlamentu često puta natuknuta želja: zabraniti svako kretanje crne košulje.

Sokolski dom će se potpuno dovršiti!

Sa veseljem doznalo se da je općina *pristala sedmično isplaćivati Sokolskom društvu veću svotu na račun odobrenih 100.000 Din. (koji su skoro bili postali sumnjivi) i to iz uvozarine Činovničke Zadruge i od gosp. V. Čoka. Na taj način moći će odmah naš vrijedni poduzetnik gosp. Battigelli graditi toranj nad Sokolskim domom, koji je inače između ost. u zadnj. pro-jektu bio ukinut radi štednje.

Dobićemo tako zbilja lijepi i impozantni Sokolski dom koji dolikuje Šibeniku.

HISTORIJA EKONOMSKOG RAZVOJA NA KRŠU JADRANSKOG PODRUČJA

(sa osobitim osvrtom na šumarstvo)

(nastavak)

Po odredbama [illegible]niru u Campo Formio (1797) dolazi je Dalmacija pod vlast Austrijsku. Prema Pisaniju (La Dalmatie 1797-1815, Paris 1889. Austrijska je uprava obraćala pažnju podizanju zemlje. Tako je F. Zavoreo inžinjerski kapetan koji je još radio i za doba Mletačke vlade, čovjek pun tehničkog znanja, vrlo aktivan postao u doba austrijanaca generalni direktor za javne radove. On je obratio naročitu pažnju izgradnji puteva: izradio je za izgradnju putne mreže opširan projekat, u kojem, nalazimo sve one puteve, koje je kasnije izradio Mamout.

Za doba carskog komesara Goessa krajem 1802 god. poslan je u Dalmaciju, ispitati poljoprivrede, koji je imao zadaću da putuje među narod i da ga proučava. *Tada je Dalmatinski seljak upoznao uzgajanje krompira.* Kako dalmatinsko Zagorje nije imalo cesta, pa se nije mogla dopremiti roba, Goess je naredio, da se poprave staze i putevi, koji vežu pojedina mjesta među sobom.

U isto doba počelo se je jače ventilirati i agrarno pitanje: U arhivu zadarsku nalazimo više dokumenata, koji nam daju dokaza o nastojanjima ondašnjih vlasti, da se pomogne siromašnim krajevima Dalmacije. Tako u fasc. 92 godine 1803 nalazimo izvještaj br. 465 379 u kojem se detaljno prikazuju prilike u Dalmaciji, izno se se zapreke, koje su na putu razvitku Dalmacije i sredstva, kojima se može sanirati slabo stanje u Dalmaciji. Zapreke razvitku prema tom izvještaju dolaze sa tri strane: iz općih prilika u Dalmaciji, iz narodnih osobina i iz fizičkih prilika zemlje. S obzirom na opće prilike u Dalmaciji, treba razlikovati dvoje i to: prilike u „vecchio acquisto" i prilike u „nuovo acquisto". U prvom je vlastništvo u najvećem dijelu privatno, u drugom je vlasništvo državno. Naročito naglašuje izvještaj da je pored svih zala još i uzgoj šume sasvim zanemaren, da je veliki dio zemlje sam kamen, da su izvori presušili na jednoj strani, a na drugoj su izišli iz svoga korita rijeke: Cetina, Krka i Neretva i preobrazile u baru prostrana zemljišta oko svoga korita. U pogledu moralnih kvaliteta našega svijeta u ono doba u Dalmaciji ne nalazimo tu laskovih podataka. Naročito se podvlači, da seljak zanemaruje najveći dio svoje zemlje, da je neradiša, da mnogo troši, a naročito ako je rodna godina da ubrzo potroši sav prihod. U rimsko doba sav mu je posao, da popravlja porušene suhe zidove oko vinograda ili ih zadržuje.

Interesantni su navodi u tome izvještaju o općinskim zemljištima. Grimaniev zakon išao je za tim, da se zavede red i na opć. zemljištu. Tu je bilo propisano da se „gajevi" izdvoje za pašu tovarnog blaga i blaga za oranje, močvarni predjeli za svinje, kamenitu za koze, a da se šuma čuva što bolje. No od svega toga nije bilo niti kakove koristi. Imaoci stoke protivili su se ovakvu poknšaju, da mu se bilo u kom pogledu ograniči paša. Izvještaj preporuča da se ti pašnjaci podijele u male površine i onda da se porazdijele među stanovništvo. Na taj će se način doći do stvaranja malih posjeda.

Osobitu pažnju priklanja izvještaj šumi u Dalmaciji. Tu se kaže da nedostatak šume u Dalmaciji zaslužuje najveću pažnju. U prošlim stoljećima bilo je u Dalmaciji mnogo šume, koja je davala visoka debla za brodogradnju, za mostove i t. d. davala je i sitnogoricu za ogrijev, od čega se je iz pojedinih krajeva i izvozilo u inostranstvo. U današnje doba, brda su gola, pa jedva da ima drveta za domaću potrebu, naročito na obali ima krajeva gdje je već uopće nestalo šume, pa su stanovnici primorani da peku kruh na životinjskom đubru.

Mletačka je vlada dala u polovici sedamnaestoga stoljeća prvi povod za pustošenje šume, kad je proglasila šumu javnim dobrom. Od tog vremena bez obzira na državne interese i na godišnje doba, negledajući da li se radi o odrasloj gori ili o sitnogorici, bez obzira, radi li se o šumama, koje su dodijeljene pojedinim selima — sječe se na sve strane, kopaju se i panjevi — pa se tako satire svaki elemenat šume. Tek tu i tamo stoje po koja šuma, odakle će se pokriti potrebe crkve i sl. Šume su se satirale ne samo zbog kućnih potreba nego i zbog prodaje. Mnoge se porodice iseliše jer se ne mogoše i dalje baviti brodogradnjom zbog nestašice šume. Izvještaj konstatuje dalje, da je sa strmina kiša sprala zemlju, a da su ostale gole stijene, koje već na prvi pogled oduzimaju potomcima svaku nadu da će se te gole kitice ikada više zazeleniti. S time u vezi nastale su i močvare i baruštine u nižim položajima, koje kvare uzduh pa su štetne po zdravlje stanovništva.

(slijedi)

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Koliko duguju kućevlasnici

Jedna akcija zagrebačkog Društva kućevlasnika i zemljoradnika

U posljednje vrijeme otkazuju novčani zavodi zajmove podijeljene na kućni posjed, napose to čine zavodi koji su pod zakonskom zaštitom. To dovodi sve veći i veći broj kuća na dražbu tako, da mnogi kućevlasnici ostaju bez svojih kuća i bez svojih, teškom mukom prikupljenih ušteda — uloženih u kuće. Kuće se prodavaju na dražbama uz bescjenje, jer nema kupaca.

Ovom zlu treba predusresti. Na ovaj način propada narodna imovina, kojoj je jedan od važnih stupova kućni posjed. Da dobijemo približnu sliku o podijeljenim zajmovima na kućni posjed, obratilo se zagrebačko Društvo kućevlasnika na sve kućevlasnike dužnike, članove i nečlanove, da mu što prije odgovore na pitanja postavljena u upitnom arku, koji je štampan na zadnjoj stranici „Svojine".

Na osnovu ovako prikupljenih podataka izradiće se pretstavka za kr. vladu, narodna pretstavništva i nadležne ministre.

Ovi podaci su strogo povjerljive naravi. Ako koji kućevlasnik neće potpisati upitni arak, može ga predati i bez potpisa (anonimno).

Glavni savez udruženja vlasnika zgrada i zemljišta Jugoslavije u Zagrebu moli sva savezna društva, kao i ostale komunalne organizacije, koje nisu savezni članovi, da što hitnije prikupe gore navedene podatke. Podatke sa predlogom o rješenju ovoga važnog pitanja treba dostaviti upravi Glavnog saveza (Zagreb, Gajeva ul. 7 I)

Japanski admiral Kobojasi je izvršio inspekciju Manđurske flote

Harbin. Ovih dana je stigao u Harbin japanski admiral Kobojasi, koji je izvršio prvu reviju flote za odbranu reke Sungare. Kod carinarnice su se iskupile sve lađe rečne zaštite, koje su se nalazile u Harbinu. Monitori su bili iskićeni zastavama i pripravljeni za reviju koja je trajala dva sata. Poslije toga je admiral Kobojasi posjetio štab manđurske flote i komandanta vojne eskadrile manđurskog admirala Lu.

U Manđuriji je osnovana asocijacija vazdušne odbrane države

Harbin. Od proljeća ove godine se u Mändžu-Di-Go osniva asocijacija vazdušne odbrane države, čiji je zadatak da vaspitava stanovništvo za odbranu prilikom napadaja neprijateljskih aeroplana. Novo osnovana asocijacija će postepeno proširivati svoju djelatnost na čitav teritorij manđurske države i osnovaće svoje filijale u svim većim centrima.

Gradić pronalazača u Moskvi

Moskva. Svesavezno udruženje pronalazača je odlučilo da u Moskvi na površini od 6 do 8 hektara podigne specijalan gradić pronalazača. Gradić će se sastojati iz nekoliko desetina kuća s 1000-1200 stanova u svakoj kući. Tamo će se podići i veliki klub sa tri dvorane, naučni laboratorijumi i specijalna biblioteka. Gradnje će koštati 35 do 40 mil. rubalja.

Kemički čisti i bojadiše odijela najbolje i najbrže uz umjerenu cijenu poznata i odlikovana radnja
M. DOMIĆ
Kr. dvorski dobavljač
SPLIT
Parna praon. i gladion. rublja

Odgovor na napadaj g. Luke Miličića

Kad je N. Tribuna prigodom moga jubileja donijela članak o meni, g. L. Miličić nije mogao spavati, nego je (kako sam kaže) našao konja za igru i megdan. Digao se kao Don Kihot, vitez tužnoga lica, na svoje mršavo kljuse, uzeo žučljivo pero za koplje i htio da me baci u kaljužu. Nije uspio. Izgleda, da on polemiše s dopisnikom g. P. I. koji je pisao članak, a zapravo mene gadno napada svojim pamfletom. Stoga mu ovdje odgovaram i molim gg. čitatelje, ako su imali ustrpljenja čitati napadaj, da pročitaju i odgovor. Ujedno neka mi oproste, što moram o sebi govoriti.

Krivo je g. M., da je N. Tribuna prigodom moga jubileja onako istinski govorila. On jadan ne zna, da je običaj u sličnim zgodama pisati o osobama, koje su radile za javno dobro. Ako nije znao, kažem mu, da je vrlo laskavo o meni pisao Obzor (poznati pisac Dr Ivan Esih!), Jutarnji list sa slikom i Svi[illegible] drugi listovi. Razumije se, da s[illegible] neprijatelj ne može tome veseliti. Što ću mu ja? Neka se grize! Ima 25 godina, da sam po školama i nisam se zavadio s nikojom učiteljskom osobom, nego s g. L. Miličićem. Zašto? Radi pozajmljenog novca!

Došao je k meni u kuću nekog dana g. 1928 kao prijatelj, da pozajmim g.dji G. Trešani rodj. Mistura 15 tisuća Din. Zauzeo se za nju kao njezin veliki kućni prijatelj i savjetnik i predočio mi, kako ona ima u Zatonu kuću i polja, osobito neki vinograd od 40.000 Din, koji ne pada pod agrarnu reformu, te da joj treba za par mjeseci, dok proda vino u konobi. Bilo mi mučno, da odbijem prijatelja Luku, pa sam mu rekao: Ne poznajem lične g.dju Trešani ni njene posjede, ali radi Vas pozajmit ću što imam t.j. 10.000 Din, uz jamstvo obojice na mjenicu. — To su učinili, a ja sam u prisutnosti obojice predao novac. Kako su im bila vedra lica...! Smatrao sam, da sam učinio dobro djelo radi prijatelja. Ali sam s vremenom počeo tražiti svoje. Sad počinju jadi i neprijateljstva, podmuklost i osvete. U ovom sam slučaju uvidio, da je istinita poslovica: Ako hoćeš steći dušmanina, uzajmi mu novaca. Saznao sam posve kasno, da imovinsko stanje g.dje Trešani nije onakovo, kako mi pričao „prijatelj" Luka. Ustrpljivo sam čekao povratak duga, tražio obnovu mjenice, iscrpio sva sredstva, da sklonim potpisanike da stvar urede bez suda. Ali uzalud. Ostalo je, da „jamac bude platac", jer bez njega ne bih bio nikad dao novac nepoznatoj mi osobi. Da se radilo o par stotina dinara pa i 2000, pustio bih da propadnu (kao u nekim drugim slučajevima), ali onoliku svotu nisam mogao pregoriti mirne duše. Tražio sam svoje i poslužio se zakonskim putem.

Sačuvao sam pisma, koja se odnose na ovaj dug. G.dji je Trešani bio posudjen novac uz 10%, a pismom od 23 XII 1928 kad je platila prve kamate, molila me da joj uz iste uvjete ostane dug. Pristao sam. Drugi je put platila kamate 27 IX 1929 a dalje ništa, iza kako sam joj pisao: Pozajmio sam novac iako Vas lično nisam poznavao, jedino zbog nagovora naučitelja Miličića i njegova jamstva na mjenici. — 23 IV 1930 piše mi g.dja da će prodati zemlju, „tako — kaže — da ispunim moju dužnost prema Vama i zahvalim se na blagonaklonosti, koju ste mi pokazali u mojoj potreb". Od toga nije ništa bilo. No već 28 IX 1929 javi mi se njezin suprug Paško iz Skadra, gdje trajno živi, i moli, da se ustrpim tri do šest mjeseca, „stalno će Vam biti isplaćeno kroz ovaj rok, ja isto Vam jamčim, i ako Vi želite da damo više dobitka, slobodno i dragovoljno ćemo dati". Tad sam potražio 2% više predvidjajući, da će stvar doći na sud, koji računa 6% kamata, dakle znatno niže nego su davale banke. Gospodin Paško nije se dalje javljao, a kasnije se i njegova gospodja preselila u Albaniju. Zar sam morao čekati isplatu duga, iza kako se ona tamo preselila? Zauzimao sam se kod Gradske Štedionice, da g.dja dobije zajam, ali joj je Uprava odbila molbu, a ja njezin član nisam dakako mogao šta glasovati. U najskrajnije doba doveo mi je g. Miličić nekoga pomorca Kokezu, koji se uz velike gestikulacije hvalio, da ima veliku platu i da će on sve urediti. U određeno vrijeme imao je doći k mom odvjetniku, ali ko ga je uopće više vidio? Opominjao sam g. Miličića, da se isplata duga uredi bez suda, ali kad nije htio, ja mu nisam kriv da je potrošio 2700 Din za pristojbine i troškove odvjetnika. Financijska Direkcija iz Splita isplaćivala mi je po zakonu jedan dio njegove mjesečne plate i konačno sam bio podmiren tek početkom svibnja ove godine. Razumije se, da mu moj odvjetnik nije prije toga mogao dati potvrdu, a od mene je nije tražio. Po kome pak zakonu zdrave pameti mogao je pisati, da bih ja tražio ponovnu isplatu duga? Zar vlasti protuzakonito daju tudji novac? Napokon je mogao g. M. uvidjeti, da je sudbina htjela da isplati dug, jer mu je g.dja Trešani učinila vrlo mnogo usluga. Ako baš nije htio, da joj oprosti, mogao se nadomiriti njenim nekretninama, o kojima je meni lijepo pričao. — U svom napadaju kaže da je „pro forma" potpisivao mjenice! Kako može to inteligentan čovjek reći i upravitelj jedne škole? S vremenom sam se uvjerio, da g. M. nije bezazleni zec nego lukava lisica.

Ishitrio je fantastične račune o „Kamenaru". Nagovarao sam ga kao prijatelja, da nacrta pogled s Kamenara, s njim sam išao na brdo i pozajmivao vojne karte. Htio sam popularizirati ono mjesto, otkuda se vidi Velebit, Mosor i Jadran na daleko, koje se može takmiti s Lovćenom, te da društvo Šubićevac izradi do njegova vrha široki put. G. Miličić je taj nacrt darovao jednom školskom nadzorniku, a ja sam ga dao fotografati, učinio klišej, napisao tekst i reproducirao. Na nekoj sjednici Šubićevca predložio sâm, da čisti utržak dadem društvu i predao sam **231** Din. Drugih obveza nisam na se primao. To je bilo g. 1926. Otada ni g. M. ni društvo nije nikada od mene šta tražilo, niti je imalo pravo. Sad poslije toliko godina me napada! Nije mene obogatio „Kamenar", niti sam ga za svoj interes širio. Nisu djeca nikada za nj plaćala 5 ili 3 din, nego ga odavna dajem za sami 1 din. Po školi ga nisam nikada rasprodavao osobno nego preko učitelja. O ovom mogu svi učitelji svjedočiti. U ostalom ko je branio da on pravi „Kamenar" i rasprodaje? Morao bi znati, da sam ga dijelio mnogo puta gratis i strancima kao i svoju „Krku" i „Katedralu" te druge brošure, za koje sam uložio neotjecive pare. (Pred malo su ih dobili i predstavnici Nar. Sku[illegible] ne.) Nekoje stvari je trebao da i Putnički ured ili Općina, ali neće ko da troši pare da dijeli knjige m[illegible] te. Inače je poznato, da sam tajnik Šubićevca za osam godina z[illegible] mu pribaviti znatnih svota i onc[illegible] dobro radilo.

Dvadeset godina dok sam podu[illegible] vao crkvenu povijest u gradj. šk[illegible] isticao sam neobičnu pojavu pre[illegible] služnog sv. Save, a sad g. M. izn[illegible] da sam ustao proti njemu! Prekl[illegible] je bila o tome u njegovoj školi sl[illegible] bena istraga te su bila ispitana dje[illegible] nastavnici i ja. Pa šta? Ispostav[illegible] se, da je ugasnula „starokatolič[illegible] Zora tendenciozno pisala, valjda[illegible] naputku g. Luke. Školska vlast n[illegible] meni ni slovcem imala šta zamjer[illegible] Nisam ja uopće ni pitao, ko je[illegible] katoličke djece kupio sliku sv. Sa[illegible] a kamo li, da sam koga radi to[illegible] tukao ili loše ocijenio. Ta u 20 god[illegible] na što sam bio u crničkoj školi n[illegible] sam valjda ni dva nedovoljna dao i[illegible] koncu godine. Lijepi moj Luka, fak[illegible] je, da su se djeca bunila radi ra[illegible] prodaje slika sv. Save, a ja sam[illegible] umirio baš u smislu sa školske str[illegible] ne preporučene vjerske trpeljivos[illegible] Istodobno sam im preporučio, da n[illegible] bave slike Nj. Vel. Kralja i Kraljic[illegible] jer je dobro da ih svaka kuća im[illegible] To je sve u službenom zapisniku! Na[illegible] pokon bi mogao g. M. potražiti bro[illegible] jeve Nove Revije (gdje i ja pišem[illegible] članke), pa bi vidio, šta sv. Sav[illegible] znači i u katoličkom smislu.

Još je g. M. htio oboriti moj patri[illegible] otizam! Jesam li se ikad ogriješio [illegible] svoj narod, o naše državno jedinstvo[illegible] o Jugoslaviji, o patriotskim društvima[illegible] o uzvišenoj Dinastiji naše krvi? Deder[illegible] bijeli golube, g. M., gukni! Neka or[illegible] ili ko hoće pogleda, što sam o Jugo[illegible] slaviji pisao u poznatom prospektu „Šibenik" ili na pr. u kronici Talijanska okupacija u šibenskoj biskupiji (Bogosl. Smotra g. 1933 br. 1). Zar nisam bio sa službenog važnog položaja silom digput i interniran sedam mjeseci pod vojničkim stražom? Mo[illegible] je odlikovanje Jugosl. Krunom priznanje je mome patriotizmu. Sav je moj rad i danas nacionalan (u Jadranskoj Straži, Jugosl. Matici, u školi i svu[illegible] gje. Gosp. Luka ako se zato grize, neka se dobro grize!

Pametan čitalac mogao je i sam iz napadaja g. M. razumjeti, da je njegovo pisanje rabijantno i tendenciozno. Od svog neprijatelja nisam mogao drugo ni očekivati. Vitez tužnoga lica ne može oboriti činjenice, da sam se dovoljno žrtvovao za opće dobro, darivao gradske ustanove, radio za dobro Šibenika itd. Na nanesene uvrede neću se obazirati, jer sam svećenik i jer sam bio napadnut u N. Tribuni baš na blagdan presv. Srca Isusova, koje zna ljudima opraštati zlobe i nevjerna izdajstva.

Šibenik 10 VI 1934.

Don Krsto Stošić

*) Za članke pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

GRADSKE VIJESTI

O izletu Jadranske Straže u Dubrovnik

Kako čujemo namjeravani izlet izgleda da se neće produljiti i na Kotor, pored svega našeg pisanja i zagovaranja. I pored najbolje volje mi to ne možemo da razumijemo, jer kada se već daje prilika da se vidi lijepa i veličanstvena Boka zašto se to nebi i učinilo, tim prije što većeg troška nema. Uvjereni smo da će svakom izletniku biti milije da vidi pored Dubrovnika i Kotor. A ako je već tako zašto im se to zadovoljstvo ne priušti, kada će time uspjeh priređivača biti sigurno veći, jer će i odziv publike biti veći. O tome bi trebalo već riješiti sigurno, da bi izletnici znali na čemu su, a ne čekati na posljednji čas.

Kritične prilike naše općine

Ovaj mjesec, kako čujemo, naši općinski činovnici primili su samo 50% redovne plate, jer nije bilo dovoljno raspoloživog novca. - O starim se dugovima uopće ne vodi računa, a trebalo bi svakako bar nešto na račun isplatiti. Nadati se da će se prilike što skorije poboljšati, jer je današnje stanje očajno za općinu i općinare koji od općine novac potražuju jer je i njima isti vrlo potrebit.

SOKOLSKA GLAZBA povodom 13 godišnjicu oslobođenja grada Šibenika priređuje u utorak 12 juna 1934 u 20.30 sati na poljani „Kralja Petra“ promenadni koncerat.

ISPRAVAK. U zadnjem broju „Nar. Tribune“ od 8 juna 1934 u članku „Trgovačka škola — Šibenik“ uvukla se je pogreška. Namjesto riječi „Ovih dana pozvala je uprava Državne učiteljske škole u Šibeniku....“ treba da stoji „Ovih dana pozvala je uprava državne trgovačke škole u Šibeniku..“ Molimo da se prednje uvaži.

CRKVA SV. FRANE — ŠIBENIK

Blagdan Sv. Antuna Paduanskoga proslaviće se u ovoj crkvi kako slijedi:

1. U predvečerje samoga blagdana bila je rasvjeta crkvenog pročelja izvana i nutarnjosti crkve. U 8 s. navečer pozdrav k Svecu s pjesmom: „Ak' od Ante“ i „O sveče veliki“.

2. Dne 13 lipnja u 5 sati jutro će pjevanje „Lekcija“ o životu sv. Antuna, zatim „Tebe Boga hvalimo“ i svečana Misa.

3. Od 7 do 10 sati jutro redaju se tihe Mise jedna za drugom svakog pola sata.

U 10.30 s. svečani pontifikal preuzv. biskupa Dr. J. Mileta.

Poslije podne:

U 6 sati kratka krunica k svetom Antunu i procesija sa svečevim kipom po gradu uz sudjelovanje gradskog klera sa preuzv. Biskupom, raznih redovničkih zavoda i svih katoličkih korporacija, svih štovatelja velikog Sveca, školske djece i „Gradske glazbe“.

Na povratku u crkvu slijedi kratki govor o Svecu i blagoslov sa Presvetom. Svečanost svršava ljubljenjem svetih moći i pjevanjem pjesme: „O sveče veliki!“

Umoljavaju se građani da za vrijeme procesije okite domove i stanove stavama i cilimima.

Za ovaj dan uprava samostana dijeće 120 objeda siromasima grada Šibenika. Starešinstvo Sv. Frane.

ŠIBENIK TRAŽI TRGOVAČKU AKADEMIJU

Kada se je školska godina 1929-30 otvorila u Šibeniku drž. dvorazredna trgovačka škola, smatralo se je već onda, da je time tek otvoren put osnivanju jedne stručne škole koja bi mogla zadovoljiti potrebe Šibenika i Sjev. Dalmacije, u odgajanju stručnog podmladka.

Šibenik kao važan ekonomski centar sjevernog dijela Dalmacije, po svojoj važnosti odmah poslije Splita u banovini, zaslužuje da bude u njemu i privredno-stručna nastava dostojno zastupana. Potrebe Primorske banovine nisu u tom pogledu u poredbi sa drugim banovinama nikako zadovoljene. Dok n. pr. Savska banovina ima šest srednjih trg. škola (3 trgov. akademije i 3 trg. škole) dotle u Primorskoj banovini postoje svega dvije stručne škole i to trg. akademija u Splitu i trg. škola u Šibeniku.

Na godišnjem sastanku Zajednice doma i škole, koji je održan 6 V t.g. u ovdašnjoj trg. školi, izbile su jasne težnje roditelja i izražena je želja, da se poradi na nadležnijim mjestima, da se sadašnja trg. škola u Šibeniku pretvori u trg. akademiju.

Trgovačka akad. u Šibeniku bila bi prava blagodat za sve učenike Građanske škole, kojima su po postojećim zakonskim propisima zatvorena vrata i Gimnazije i Učiteljske škole, a da i ne govorimo o učenicima Gimnazije od kojih bi mnogi i mnogi (pored sadašnjeg broja učenika gimnazije) svoje obrazovanje upravili pravcem stručnog spremanja za život.

Kako doznajemo biti će provedena u tom pravcu akcija od strane općine te uz saradnju privrednih krugova Šibenika, tako da bi u skoro vrijeme mogao Šibenik doći do stručne škole, koju u punoj mjeri i zasluzuje.

Mi roditelji rado ćemo pružiti svaku pomoć, da se dođe do ostvarenja gornjeg cilja. Roditelji

SLADOLED
u svim vrstama i najboljoj kvaliteti dobijete samo kod
Slastičarne ANTE MARUŠIĆ
izradjen na električnom automat aparatu „Frigidaire“

RESTAURACIJA
Kupalište „JADRIJA“

Menù

10 din. — juha, govedina, salata ili varivo i 2/10 vina.

12 din. — juha, pečenje teleće - janjeće, salata ili varivo i 2/10 vina.

14 din. — juha, pečena riba, teletina, salata ili varivo i 2/10 vina.

Vlasnik
ŠIME MARENZI — ŠIBENIK

Otvaranje kupališta „JADRIJA“

U nedjelju 10 o. m. otvoreno je kupalište „Jadrija“, i time je otpočela kupališna sezona u Šibeniku. Kao što smo pisali kupalište je renovirano i lijepo uređeno. Brod „Jadrija“ je temeljno opravljen tako da sada stiže do kupališta za 16-18 m. Na kupalištu ima lijepo uređen bife, snabdjeven pićem i jelom uz vrlo pristupačne cijene.

Upravi, koja je uz cijenu velikih žrtava uredila ovo naše lijepo kupalište, ide svaka hvala.

KOMANDA ŠIBENIKA proslaviće na dan 12 juna tek. godine svoju slavu kao uspomenu na dan ulaska naše vojske u Šibenik.

Bogoslužen je i sečenje kolača biće 12 juna u 10 časova u logoru Šubićevac. Posle podne vojničko veselje. Domaćin slave biće pukovnik Živorad Božić.

U veče u 21 čas priređuju oficiri šibenskog garnizona svoje Drugarsko veče u prostorijama Hotela Krka, na koje pozivlju svoje drugove rezervne oficire, da prisustvuju u što većem broju. Ostalo građanstvo, koje ima stalne ulaznice izdate ranijih godina od strane komande mesta Šibenik najuljudnije se umoljava, da prisustvuje ovoj drugarskoj večeri.

Ko nema pozivnicu moli se da se obrati ađutantu komande Šibenika.

Početak drugarske večeri u 21 čas, odelo po volji.

DAN CRVENOG KRSTA. U nedjelju je proslavljen dan „Crvenog Krsta“ u Šibeniku. Ujutro je bila povorka u kojoj su učestvovala djeca osnovnih škola i građanstvo sa dvije glazbe. U 11 s. mornarička glazba priredila je u perivoju promenadni koncerat. Brojni šetači uživali su u lijepoj glazbi i aplauzom nagradili izvođače. Po gradu su sakupljani prilozi prodavanjem znački crvenog krsta.

SOKOLSKA AKADEMIJA U MANDALINI. U subotu 9 o. m. Sokolsko društvo Mandalina, priredilo je svečanu akademiju na ljetnom vježbalištu u Mandalini. Brojna publika pratila je sa interesovanjem lijepo i skupno izvadjanje vježbi sokola i sokolica. Posle programa priređena je igranka, na kojoj su se posjetioci prijatno zabavili.

POSTAVLJENI SU: za učitelja u Otavice (Knin) Gaspárović S., u Jarebnjaku (Sibenik) Roić I., u Stankovci Bukvić N., u Markovcu (Knin) Ognjančević N., u Bjelinu (Benkovac) Grbić P.

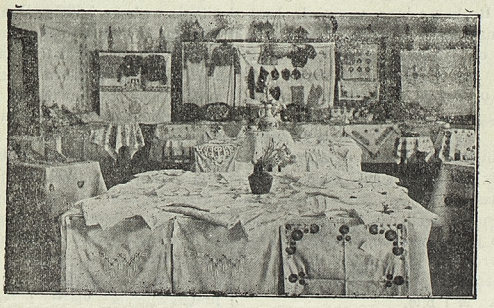
UNAPREĐENI SU: u VII gr. Ilić Marija učiteljica u Poljani (Preko).

Preparandija u Šibeniku ostaje i nadalje

Prigodom posjete Šibeniku sa strane gg. senatora i narodnih poslanika kao i iz pouzdanih informacija, saznaje se da o zatvaranju šibenske preparandije nema ni govora. Glasovi o toboţnjem zatvaranju ove škole proizlaze s razloga što i ova škola kao i tri dijela preparandija u državi nema svog internata. Da se i taj nedostatak ukloni obvezala se je šibenska općina da će još prije početka naredne školske godine pribaviti ovoj školi internat sa pripadnim stanovima, što će se na jedan vrlo lak i jeftin način postići.

Prema tome da se otstrani svaka neizvjesnost i nesigurnost o opstanku ove škole, koje su lani bile jedinim razlogom slabog odaziva za upis u prvi razred, ovime se stavlja do znanja da će se ove godine primiti u prvi razred oveći broj učenika srednjih škola s nižim tečajnim ispitom.

Izložba radova na ovdašnjoj gimnaziji

Na dan 8, 9 i 10 o. mj. priređena je na ovdašnjoj realnoj gimnaziji izložba đačkih radova. Izložba je vrlo uspjela, kako po broju i kvalitetu radova, tako i u pogledu posjetilaca. U prvoj i drugoj dvorani bili su izloženi crtački radovi, među kojima su se neki svojom ljepotom naročito isticali. U trećoj dvorani marljive učenice izložile su svoje radove, od kojih su neki skoro umjetnički napravljeni. Svi su pak rađeni u modernom stilu i u divnim bojama. U četvrtoj dvorani radovi iz oblasti prirodopisa, fizike i hemije zadivljavali su svojom preciznošću i ljepotom.

Kod više posjetioca izražena je želja da kupe koju radnju vrijednih učenica, ali ove nažalost nijesu na to pristale.

Mnogi su se pak obratili njihovoj nastavnici za pojedine nacrte i kombinacije boja.

Uređenje parobroda »Tomaseo«

Agilnošću Direkcije Jadr. plovidbe i ovdašnje vrijedne agencije, brod „Tomaseo“ preuređen je u pravu malu jahtu za izlete u Krku. Bijelo obojen i čist daje vrlo lijep izgled, te će biti pravo zadovoljstvo putovati s njime.

Samoubijstvo osjetljivog đaka

Pri izradi maturalne zadaće odjednom se udaljio maturant Mićeli Tomić Ive rodom iz Pučišća na otoku Braču. Mislilo se da je đak samo za čas izišao i da će se opet povratiti. No njega više nije bilo. Puna tri dana pored svih nastojanja nije mogao biti pronađen. Postojala je bojazan da će nešto poćiniti pošto je bio vrlo osjetljiv mladić, a uz to se uzrujao pri radnji zadaće.

I nažalost ta se bojazan ispunila. Jučer su ga pronašli mrtvog iza tvornice „La Dalmatienne". Sva su nastojanja da se povrati životu ostala bezuspješna.

Što je najinteresantnije zadaću je ipak izradio zadovoljavajuće, a i inače, kako smo doznali od g. direktora Preparandije, bio je vrlo dobar đak.

Iz svega ovoga dade se zaključiti, da je samoubijstvo počinio u času duševnog rastrojstva kojemu je razlog nepoznat. — U slijedećem broju izići će detaljan izvještaj.

Širite „Narodnu Tribunu"

SVIJETILJKA NA STEPENICAMA KOD TOMASEA. O potrebi postavljanja govorili smo već prigodom dolaska Narodnih predstavnika, ali kao što vidimo na tome se još nije ništa uradilo. Zašto se taj prometan dio perivoja pušta da stoji u mraku. I to baš gdje su stepenice i spomenik, koji je vjerovatno zâslužio da se malo osvijetli te da se vidi, kada je već tu postavljen. Ako je već teško da se postave kandelabri na poljani i obali, onda bi se bar moglo ovakove sitnice urediti, jer to ne zapada mnogo, a daje dalko ljepši izgled tom dijelu perivoja. Uostalom i sama općina uvida to, jer zašto bi inače stavljala taj balun pri dolasku Narodnih predstavnika.

ŽALBA ZBOG NOVE NAREDBE O TRGOVANJU VINOM U ŠIBENIKU. U subotu 9 o. mj. deputacija seljaka posjetila je sreskog načelnika, i izjavila žalbu protiv naredbe o trgovanju vinom vlastitog proizvoda, koja je stupila na snagu, a po kojoj seljaci mogu prodavati vino ljeti od 7-1 i 3 8, a a zimi 7-1 i od 3-7. Nedjeljom pak samo od 7-1 s.

Njihova žalba upućena je banovini na riješenje, a rezultat se nestrpljivo očekuje.

SPORT

OLIMPIJSKI DAN U ŠIBENIKU

U nedjelju je na igralištu „Osvita" u okviru olimpijskog dana, održana hazena-utakmica između A i B tima Osvitove hazene. Zbog kratkoće vremena igrano je svega jedno poluvrijeme. Primjetili smo da se u nedjelju mnogo bolje igralo nego zadnji put, i mi se nadamo, ako se nastavi sa redovnim treninzima, da će Osvitova hazena biti dostojan protivnik ostalim hazena družinama. Samo bi je već jednom željeli vidjeti u borbi sa nekom boljom družinom sa strane. G. Anweiler sudio je dobro. Zatim je održana trening-utakmica između A i B tima Osvita. Igra je bila interesantna i publika je so interesovanjem pratila tok igre.

U 19 časova P. S. K. „Krka" je priredila regatu. Cilj je bio kod pristaništa pred Hotelom Krka, gdje se bilo iskupilo brojno građanstvo, koje je toplo pozdravilo međusobno natjecanje naših vrijednih i vrlih veslača.

Svečani doček g. Dr. J. Jablanovića bana Primorske banovine u Benkovac

8-VI 1934. Vijest o dolasku g. Bana u Benkovac brzo se raširila i zašla u najudaljenije krajeve ove općine. I ako ova posjeta g. Bana nije služena, ipak su građani i narod ovog kraja uredili da doček bude što svečaniji.

Još od rana jutra varoš je dobila svečani izgled. Uz more zastava kojima je cijela varoš bila iskićena i sa pridolaskom seljaka, koji su u velikim grupama i šarolikosti odijela stizavali bio je još svečaniji izgled, pa se moglo utvrditi, da će doček g. Bana biti veličanstven.

Tako je i bilo.

Oko 10 sati, na samom ulazu u varoš, oko podignutog slavoluka i lijepo urešene tribine, skupilo se cijelo građanstvo i mnoštvo seljaka sa pretstavnicima Vlasti i korporacija, koji su g. Bana dočekali sa urnebesnim klicanjem, svirkom mjesne sokolske glazbe, a školska djeca sa zastavicama i cvijećem.

Odzdravljajući sakupljenom mnoštvu na ovacije i rukujući se narodom prišao je tribini gdje ga je općinski pretejednik g. Kuežević pozdravio sa lijepim govorom i zaželio dobrodošlicu njemu i njegovoj pratnji gg. načelnicima banskih odjeljenja.

Na govor općinskog pretsjednika, koji se u glavnom odnosio na vitalna pitanja ovih krajeva, g. Ban je sakupljenom mnoštvu u oduljem govoru istakao, da će nastojati da se pitanja koja je g. Knežević u svom govoru preporučio, povoljno riješe, jer su mu ovi krajevi na srcu, a i sa najvišeg mjesta su mu preporučeni.

Govor g. Bana bio je prekidan burnim klicanjem Nj. Vel. Kralju i Kraljevini Jugoslaviji, a po svršenom govoru jedna djevojčica sa nekoliko usrdnih riječi predala mu je krasan buket cvijeća.

Nakon toga g. Ban se uputio sa pretstavnicima Vlasti i društava, uz dug špalir naroda u Sresko načelstvo, gdje je dulje vrijeme primao posjete.

Za vrijeme posjeta, pred zgradom načelstva, koncetrirala je sokolska glazba.

Iza posjeta uputio se da vidi već postavljene temelje doma zadužbine Kralja Petra I. Oslobodioca, te je posjetivši oficirski paviljon i vojnu kasarnu odsjeo u restauraciji „Sumadija" gdje je sa pratnjom bio na ručku.

Poslije ručka g. Ban se ponovno zahvalio prisutnima na vrlo lijepom dočeku i uz klicanje okupljenog svijeta i zvuke muzike proslijedio je put do Splita.—

Uredništvu Nar. Tribune Šibenik

Po zakonu o štampi izvolite u slijedećem broju vašeg lista donijeti ovo:

U broju 91 Narodne Tribune od 25 maja tg. u zadnjoj alineji članka pod naslovom „Djurdjevdanski uranak" jasno se vidi da je potpisanom g. Paviću i drugovima krivo, što uprava drž. ergele „Vrana" nije pogostila sa zakuskom cijelokupnu vojsku biogradskog garnizona te sokolsku glazbu prigodom djurdjevdanskog uranka, dok malo dana prije pogostila je školsku mladež ekskurzije i poslije djurdjevog dana grupu novinara kao predstavnike jugoslovenske štampe. Uprava ergele nije nikako slučajno već dosljedno financijskom zakonu morala da odbije taj zahtjev općinske uprave Biograd n.m zato, što ni komanda garnizona niti vodstvo Sokola nisu prijavili svoj dolazak u cilju pregleda zavoda i studije, već je opć. uprava javila da će vojska sa sokolskom glazbom i gradjanstvom održati djurdjevdanski uranak sa uobičajenom veselicom, za koju uprava drž. ergele „Vrana" nema predvidjenog i odobrenog kredita ni u najmanjoj svoti! Bilo je kredita prije i poslije kako i na samom Djurdjevom danu te će biti i u buduće, jer je takav predvidjen po budgetu ali doslovice samo za ovo: „za troškove dočeka i prijema u zavodu raznih stranih i domaćih korporacija, djaka i nastavnika poljoprivrednih i drugih škola, klubova, pretstavnika vojske, odgajivača, društava i pojedinih eksperata U CILJU PREGLEDA ZAVODA I STUDIJE." Svi oni koji su spadali u red goruspomenutih a prethodno najavili svoj dolazak u cilju pregleda zavoda i studije bili su i biće i u buduće sa strane uprave drž. ergele „Vrana" najsrdačnije dočekani i iskrenom gostoljubivošću primljeni čak i pogošćeni prema potrebi i mogućstvu i po uvedenom običaju sa raznim produktima same te ustanove kao na primjer sa specijalitetom svojim, vranskim sirom i punom pa na ražnju ukosno ispečenim mladim janjićima i odojcima, zatim voćem itd. No svim tim zemaljskim dobrima nije uprava pogostila nikoga od učesnika Djurdjevdanskog uranka iz jednostavnog razloga, što nitko od njih nije posjetio drž. ergelu u cilju pregleda zavoda i studije već radi zabave, za koju odobrenog kredita nema, pa prema tome u tu svrhu niti su se mogle državne pare trošiti. Svaki komentar je ovom po zakonu osnovanom postupku uprave drž. ergele „Vrana" stvarno suvišan. Sap enti sat!

Uprava
drž. ergele „Vrana"

Narodnoj Tribuni Sibenik

Molim da uvrstite u Váš cj. list radi informacije čitaoca, a ne gg. Pavića i drugova radi odgovor na „Djurdjevdanski uranak" od 25 maja tg.

„Mi potpisani činovnici i namještenici drž. ergele „Vrana" izjavljujemo da se potpuno slažemo sa odgovorom g. ing. Peternela od 15 maja na neistinite napadaje nekog X u Narod. Tribuni br. 88 od 10 maja o proslavi Djurdjevdanskog uranka i naše kućne zabave u kantini, jer su njegovi navodi istiniti te kao prisutni vlastoručnim potpisom potvrdjujemo.

Izjavljujemo nadalje, da je naša pokladna kantinska zabava bila priredjena interno za nas namještenike ergele, a da je gosp. direktor sa obitelju bio naš gost — a navadjanje da je on bio domaćin zabave — neukusna je laž. Neznamo odakle dobiva g. Pavić i drugovi ovakve krive informacije.

Tvrdimo nadalje, da šmo kao ing. Peternel tako i mi ostali pozdravili naše lične znance, koji su sudjelovali na uranku. Svako protivno tvrdjenje je suvišno i neistinito".

Gjuro Smoljanec, Ante Jurlina
Nikola Pavelić, Špiro Petković
Santini Petar, Morović Dragutin
Morović Krrto, Ivan Katić,
Dušan Egić, Novače Zvonko,
Muminagić Hamid.

Što se glazbe tiče izjavljujem, da je sa strane namještenika bio pozvan g. Krsto Pelicarić, da s nekolicinom glazbara sokolske glazbe — a ne kako iskrivljeno tvrde sa sokolskom glazbom — svira na toj zabavi. Dovoljno je primjetiti, da je on zapisnički izjavio, da je bio voljan svirati, a da je u zadnji čas morao otkazati, jer sokolska glazba, baš te večeri imala zabavu.

G. Pavić će se možda sjetiti, ali hoće, da sam ga kao i ostale mi pozdznate kod dolaska pozdravio i rukovao se s njim prije nego je on sjeo i da kasnije kad sam prišao stolu da sam razgovarao sa svima mi poznatima — pa da je onda taj gospodin našao za vrijedno da me pozove da sjednem u njihovo društvo — mogda bi se proveselio s njima po vi i ukusu g. Pavića. Tako ću sa mogućnosti da zastupa upravu sokolskog društva Biograda n.m.

Štovanjem: Ing. M. Peternel

Knin

8 VI 1944 god. puštен je iz istražnog pritvora Dr. J. Ivčević javni bilježnik iz Knina riješenjem Okružnog Suda u Šibeniku.

Preko

Ovdje je u nedjelju na vrlo svečan način proslavljen dan Crvenog krsta uz učešće škole, sokolske glazbe i velikog broja građanstva. Ova lijepa svečanost sprovedena je odlično, i tim se odala dostojna pošta ovoj humanitarnoj ustanovi.

Podmirite pretplatu!

POKUĆSTVO

NA OTPLATU I BANKOVNE KNJIŽICE DOBIJETE SAMO U NOVOOTVORENOM SKLADIŠTU POKUĆTVA —

kraj crkve sv. Frane u Šibeniku

O. GRABOVAC
zastupstvo i komisiono skladište

Solidna novogradnja sa t racama i dvorištem prodaje se ili se zamijenila.

Unajmljuje se 1 sobu s pokućstvo na lijepom sunčanom položaju u bl zini poljane.

Prodaje se vrlo jeftino kuća dv katnica sa prizemljem, dvorištem, t rasom i svim komforom.

MOLBE za pripust na prijen ni ispit dobivaju se kod Tiskar E. Vitaliani i Sin — Šibenik.

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik Odgov. urednik. Hamilkar Vitaliani